

MΜΑΚΕΔΟΝΙΑ
18.06.2023**Το έργο του Κε.Δ.Α.Κ. στο Άγιο Όρος**

Ο Άθως της χιλιόχρονης ιστορίας και παράδοσης

Το Άγιον Όρος καταλαμβάνει την ανατολικότερη από τις τρεις χερσονήσους της Χαλκιδικής, έκτασης 360 τετραγωνικών χιλιομέτρων. Στην αρχή της χερσονήσου το έδαφος είναι ομαλό, αλλά προχωρώντας προς τον νότο σχηματίζονται βουνά που καταλήγουν στην απότομη και γυμνή κορυφή του Άθωνα, σε υψόμετρο 2033 μέτρων. Σε αυτό το ποικιλόμορφο τοπίο, ήδη από τον 9ο αιώνα συγκεντρώθηκαν μοναχοί που επιθυμούσαν να φύγουν από τον κόσμο και να αφοσιωθούν στην προσευχή και την άσκηση. Το 963 ιδρύθηκε στα νότια της χερσονήσου η μονή Μεγίστης Λαύρας, το πρώτο κοινόβιο μοναστήρι. Σύντομα ακολούθησαν και άλλα και μέχρι τον 11ο αιώνα υπήρχαν στη χερσονήσο περισσότερα από 100 μοναστήρια. Η βυζαντινή αυτοκρατορία έδειξε ιδιαίτερη φροντίδα για τις μονές του Αγίου Όρους, προστάτευσε τις περιουσίες τους και βοήθησε τους μοναχούς να αφοσιωθούν στην προσευχή. Σε αυτό το πλαίσιο, θέσπισε το άβατο, δηλαδή την απαγόρευση εισόδου γυναικών στη χερσονήσο, έναν θεσμό που ισχύει μέχρι και σήμερα. Η πνευματική επιρροή του Αγίου Όρους διαδόθηκε σε όλες τις ορθόδοξες χώρες και έτσι προσέλκυσε Ρώσους, Ρουμάνους, Σέρβους και Βούλγαρους μοναχούς. Η υπαγωγή του Αγίου Όρους στην Οθωμανική κυριαρχία επέφερε οικονομικά και λειτουργικά προβλήματα στις μονές. Αυτές άντεξαν χάρη στις χορηγίες πλούσιων πιστών και ηγεμόνων των παραδουνάβιων χωρών αρχικά και της Ρωσίας αργότερα. Από το 1912 το Άγιον Όρος αποτελεί αυτοδιοίκτο τμήμα του Ελληνικού Κράτους, ενώ το ιδιαίτερο καθεστώς του ορίζεται από τον Καταστατικό Χάρτη και αναγνωρίζεται από το Σύνταγμα της Ελλάδας.

Το αναστηλωτικό έργο στο Άγιον Όρος αποτελεί μία αέναη προσπάθεια για το Κέντρο Διαφύλαξης της Αγιορείτικης Κληρονομιάς (Κε.Δ.Α.Κ.) που δραστηριοποιείται στον Άθω επί τέσσερις δεκαετίες. Σήμερα η πλειονότητα των μνημειακών κατασκευών στη χερσόνησο του Άθω είναι θωρακισμένες έναντι σεισμού και το ενδιαφέρον του Κε.Δ.Α.Κ. στρέφεται σε βασικά έργα υποδομής και στην ενεργειακή αυτονομία της αγιορείτικης κοινότητας.

«Τα μνημεία και το φυσικό περιβάλλον του Αγίου Όρους αποτελούν ένα πολύτιμο αγαθό για ολόκληρη την ανθρωπότητα, ανεξαρτήτως φυλής, εθνικότητας και κοινωνικής τάξης και για αυτό το λόγο η προστασία τους οφείλει να γίνεται ακολουθώντας τις αρχές της αειφορίας και στοχεύοντας στην κληροδότησή τους στις επόμενες γενιές» τονίζει στη «ΜτΚ» ο διευθυντής του Κε.Δ.Α.Κ. Ηλίας Περτζινίδης.

Τις προηγούμενες δεκαετίες το βάρος έπεσε στη διατήρηση και προστασία της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς του Αγίου Όρους. Έχουν ολοκληρωθεί τα έργα αποκατάστασης και συντήρησης των κτιρίων των μονών ή είναι μία διαρκής διαδικασία;

Η χερσόνησος του Αγίου Όρους αποτελεί έναν τόπο μοναδικό, καθώς σε κανένα άλλο μέρος του χριστιανικού κόσμου δεν υπάρχει τέτοια ποιοτική και ποσοτική συγκέντρωση ιδιόμορφης μοναχικής ζωής και πνευματικής περισυλλογής. Σε αυτόν τον τόπο του απείρου φυσικού κάλλους συγκεντρώνεται ολόκληρη η ιστορία της μοναστηριακής αρχιτεκτονικής από τον 10ο αιώνα και μετά. Βασικό χαρακτηριστικό του δομημένου περιβάλλοντος στο Άγιον Όρος είναι η διατήρηση στο πέρασμα των αιώνων της χρήσης των κτιρίων. Σε ολόκληρη την επιφάνεια της Αθωνικής Χερσονήσου και στη διάρκεια των έντεκα τελευταίων αιώνων αναφέρονται μόνο μοναστικοί οικισμοί, διαφόρων μεγεθών και μορφών. Τα μοναστικά συγκροτήματα δομήθηκαν για να καλύψουν τις ανάγκες των αγιορειτών μοναχών, οι οποίες έχουν αλλάξει ελάχιστα στον ρου της ιστορίας. Επομένως το Άγιον Όρος είναι ένα ζωντανό μνημείο, το οποίο δεν αλλοιώθηκε με το χρόνο, ούτε στη μορφή, φυσική και οικοδομική, ούτε στη σημασία, ούτε στον τρόπο ζωής και λειτουργίας. Μέσα λοιπόν σ' αυτόν τον ιστορικό χώρο το Κέντρο Διαφύλαξης Αγιορείτικης Κληρονομιάς τα τελευταία σαράντα χρόνια εργάζεται άοκνα για την προστασία και την προβολή των μνημείων, των κειμηλίων και του φυσικού πλούτου του Αγίου Όρους, σεβόμενο πάντα τις βασικές αρχές που εξασφαλίζουν τη βιωσιμότητα του φυσικού συστήματος

Ηλίας Περτζινίδης
Διευθυντής Κε.Δ.Α.Κ.

Προσθέτουμε ένα μικρό λιθαράκι στη διάσωση και την ανάπτυξη της αθωνικής χερσονήσου

στο διηνεκές, χωρίς να ανακόπτεται η αναπτυξιακή πορεία της μοναστικής (ανθρώπινης) κοινωνίας. Δεν θα μπορούσαμε λοιπόν με τίποτα να υποστηρίξουμε ότι το αναστηλωτικό έργο έχει ολοκληρωθεί στο Άγιον Όρος. Πρόκειται για μία αέναη προσπάθεια η οποία θα συνεχιστεί, κινούμενη πάντα στο πλαίσιο των διεθνών συμβάσεων για την προστασία των ιστορικών τόπων και μνημείων και ταυτόχρονα λαμβάνοντας υπόψη την ιδιαιτερότητα του Αγίου Όρους ως ζωντανού μνημείου.

Χρειάζεται να γίνουν παρεμβάσεις για τη θωράκιση των κτιρίων των μονών για το ενδεχόμενο ενός μεγάλου σεισμού;

Η σεισμική θωράκιση των ιστορικών κτιρίων του Αγίου Όρους αποτελεί πρωταρχική επιδίωξη κάθε μελέτης και έργου αποκατάστασης, με γνώμονα πάντα την ιδιαίτερη αντισεισμική τεχνολογία και σεισμική απόκριση των κατασκευών αυτών. Δεν επιθυμούμε να αλλάξουμε τη φιλοσοφία δόμησης των

παραδοσιακών, στατικών φορέων, αλλά να τους ενισχύσουμε σε ευαίσθητες περιοχές, οι οποίες είτε λόγω γήρανσης των υλικών είτε λόγω τοπικής αστοχίας παρουσιάζουν προβλήματα. Σήμερα θα μπορούσαμε να πούμε ότι η πλειονότητα των μνημειακών κατασκευών στη χερσόνησο του Άθω είναι θωρακισμένες έναντι σεισμού.

Τα τελευταία τρία χρόνια βρίσκεστε στο τιμόνι του Κε.Δ.Α.Κ. Ποιες ήταν οι προκλήσεις που αντιμετωπίσατε; Υπάρχουν ελλείψεις σε βασικά έργα υποδομής;

Το έργο του Κε.Δ.Α.Κ. είναι μεγάλο και σημαντικό, στη διάρκεια των σαράντα ετών λειτουργίας του. Εγώ μπορώ να μιλήσω και να νιώθω υπερήφανος για όλα αυτά που πετύχαμε στα τρία τελευταία χρόνια που είμαι στη διεύθυνση του Κε.Δ.Α.Κ. και αφορούν σε έργα αποκατάστασης και υποδομών στην Ιερή Χερσόνησο του Άθω. Έχω την τύχη να συνεργάζομαι με 24 υπέροχους ανθρώπους, τους υπαλλήλους του Κε.Δ.Α.Κ., οι οποίοι με αυταπάραση πολλές φορές

καταφέρνουν το ακατόρθωτο. Είμαστε λίγοι, μία μικρή υπηρεσία, αλλά κάνουμε έργο πολλών, τιμώντας έτσι τον ιδρυτικό μας νόμο που μας έχει αναθέσει τις αρμοδιότητες τεσσάρων υπουργείων για την χερσόνησο του Αγίου Όρους. Ένα δείγμα αποκέντρωσης από το μακρινό 1981.

Η κύρια πρόκληση που αντιμετώπισα ήταν η έλλειψη αναγνωρισιμότητας και η απαξίωση, στην οποία είχε περιέλθει το Κε.Δ.Α.Κ. Ο κόσμος μας είχε ξεχάσει και στα κέντρα των αποφάσεων ήμασταν παντελώς άγνωστοι. Χρειάστηκε μία μεγάλη, συλλογική προσπάθεια για να αλλάξει αυτή η εικόνα και ευτυχώς τα καταφέραμε σε σύντομο χρονικό διάστημα. Επόμενο βήμα ήταν η βελτίωση, η συμπλήρωση ή η δημιουργία νέων υποδομών. Στο Άγιον Όρος ζουν και εργάζονται σήμερα άνω των δύο χιλιάδων ανθρώπων, ενώ καθημερινά το επισκέπτονται εκατοντάδες προσκυνητές. Η βιώσιμη και ασφαλής παρουσία τους προϋποθέτει μεγάλης κλίμακας έργα υποδομής

(μεταφορές, ενέργεια, προστασία εδαφών, διαχείριση αποβλήτων κ.λπ.). Η εξέλιξη της τεχνολογίας, που συντελείται με πολύ γρήγορους ρυθμούς στην εποχή μας και κυρίως στο πρώτο μισό του 21ου αιώνα, απαιτεί την προσαρμογή όλων των παραπάνω δραστηριοτήτων και έργων στις νέες, διαμορφούμενες συνθήκες, αφού το Άγιον Όρος υπήρξε πάντα πρωτοπόρος στην υιοθέτηση των τεχνολογικών θαυμάτων της κάθε εποχής.

Το Κε.Δ.Α.Κ. στηριζόμενο σε αυτή τη φιλοσοφία ενέκρινε τα τελευταία χρόνια μελέτες μεγάλων έργων υποδομής, όπως η εγκατάσταση φωτοβολταϊκών συστημάτων, η κατασκευή βιολογικών καθαρισμών, η κατασκευή ασφαλών οδικών αξόνων κ.ά. με κύριο γνώμονα την ανάπτυξη της Αθωνικής Πολιτείας. Σεβόμενοι το παρελθόν, οικοδομούμε το αύριο, βάζοντας ένα μικρό λιθαράκι στη διάσωση, στην ανάπτυξη και στην εξέλιξη της Αθωνικής Χερσονήσου.

Εκτός από την πολιτιστική κληρονομιά, πολύτιμο είναι και το φυσικό περιβάλλον της αθωνικής πολιτείας. Πώς μπορεί να γίνει πιο «πράσινο» το Άγιο Όρος;

Στόχος του Κε.Δ.Α.Κ. είναι η αναστήλωση των μνημείων και η ανάπτυξη των υποδομών να μην αποτιμάται μόνο ποσοτικά αλλά κατά κύριο λόγο ποιοτικά, ελαχιστοποιώντας τις επιπτώσεις στο περιβάλλον και επιδιώκοντας την αρμονία με τη φύση. Με σεβασμό λοιπόν στη βασική έννοια της αειφορίας, η οποία αναφέρεται

σε ένα πρότυπο ανάπτυξης που δεν υπονομεύει την ικανότητα των μελλοντικών γενεών να ικανοποιούν τις δικές τους ανάγκες, το Κε.Δ.Α.Κ. αποσκοπεί στο να βελτιώσει τις συνθήκες διαβίωσης των μοναχών και των προσκυνητών της Ιεράς Χερσονήσου διαφυλάσσοντας παράλληλα το περιβάλλον, φυσικό και δομημένο, σε βραχυπρόθεσμη, μεσοπρόθεσμη και κυρίως σε μακροπρόθεσμη βάση. Έτσι όλα τα έργα αναστήλωσης, οδοποιίας, λιμενικών, δικτύων πυρόσβεσης και ανανεώσιμων πηγών ενέργειας κινούνται σε αυτήν την κατεύθυνση, χωρίς καμία παρέκκλιση. Οι μελέτες αποκατάστασης ελέγχονται αυστηρά ως προς τη συμμόρφωσή τους στους κανόνες των Χαρτών

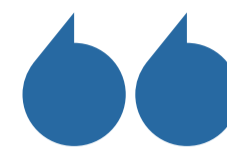
Προστασίας της Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς και οι μελέτες περιβαλλοντικών επιπτώσεων και οικολογικών αξιολογήσεων ακολουθούν αντίστοιχα την Ελληνική και Ευρωπαϊκή Νομοθεσία για το περιβάλλον.

Τα μνημεία και το φυσικό περιβάλλον του Αγίου Όρους αποτελούν ένα πολύτιμο αγαθό για ολόκληρη την ανθρωπότητα, ανεξαρτήτως φυλής, εθνικότητας και κοινωνικής τάξης και για αυτό το λόγο η προστασία τους οφείλει να γίνεται ακολουθώντας τις αρχές της αειφορίας και στοχεύοντας στην κληροδότησή τους στις επόμενες γενιές.

Η απεξάρτηση από τα ορυκτά καύσιμα και η διαχείριση των αποβλήτων αποτελούν περιβαλλοντικές προκλήσεις, είτε μιλάμε για αστικά κέντρα είτε για το Άγιο Όρος. Ποια έργα έχουν δρομολογηθεί για να εκσυγχρονιστούν οι υπάρχουσες υποδομές;

Στο σημείο αυτό θα ήθελα να αναφέρω την έγκριση από το δ.σ. του Κε.Δ.Α.Κ. της μελέτης με τίτλο «Έργα αξιοποίησης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στο Άγιον Όρος - Προμήθεια και εγκατάσταση φωτοβολταϊκών συστημάτων». Η μελέτη προβλέπει την εγκατάσταση φωτοβολταϊκών πεδίων σε είκοσι μία θέσεις του Αγίου Όρους και τη δημιουργία σύγχρονων ενεργειακών συστημάτων για την κάλυψη μεγάλου μέρους των ενεργειακών αναγκών των Ιερών Μονών. Ανάγκες που προκύπτουν από την αύξηση του αριθμού των προσκυνητών, τον εκσυγχρονισμό παραδοσιακών εργαστηρίων και -το πιο σημαντικό- την προστασία και ανάδειξη του πολιτιστικού πλούτου της Αθωνικής χερσονήσου με τη δημιουργία εκθετηρίων, βιβλιοθηκών, μουσειακών χώρων, πνευματικών κέντρων κ.λπ. Η σκοπιμότητα του έργου αναλύθηκε λεπτομερώς, αναφέροντας επιγραμματικά τα παρακάτω:

α) Μείωση των αέριων ρύπων και κυρίως του CO2 καθώς και της

Η σεισμική θωράκιση των ιστορικών κτιρίων του Αγίου Όρους αποτελεί πρωταρχική επιδίωξη κάθε μελέτης και έργου αποκατάστασης, με γνώμονα πάντα την ιδιαίτερη αντισεισμική τεχνολογία και σεισμική απόκριση των κατασκευών αυτών. Δεν επιθυμούμε να αλλάξουμε τη φιλοσοφία δόμησης των παραδοσιακών, στατικών φορέων, αλλά να τους ενισχύσουμε σε ευαίσθητες περιοχές, οι οποίες είτε λόγω γήρανσης των υλικών είτε λόγω τοπικής αστοχίας παρουσιάζουν προβλήματα. Σήμερα θα μπορούσαμε να πούμε ότι η πλειονότητα των μνημειακών κατασκευών στη χερσόνησο του Άθω είναι θωρακισμένες έναντι σεισμού

πυρηνόπανσης, που προκύπτουν από την εκτεταμένη λειτουργία των ηλεκτροπαραγωγών ζευγών, τα οποία πολλές φορές είναι παλαιά με πολύ θόρυβο και χαμηλή απόδοση.

β) Μείωση των ρύπων και της σκόνης που προκύπτουν από την μεταφορά των καυσίμων στο χωμάτινο οδικό δίκτυο του Αγίου Όρους.

γ) Οικονομικό όφελος από την μείωση της κατανάλωσης καυσίμων.

δ) Δυνατότητα κάλυψης των σταδιακά αυξανόμενων ενεργειακών αναγκών. Το Άγιον Όρος υλοποιώντας το έργο αυτό, θα καλύπτει το 75% των ενεργειακών του αναγκών μέσα από «πράσινες» πηγές ενέργειας.

Στην ίδια φιλοσοφία εντάσσεται και η πρόσφατη έγκριση της μελέτης για την κατασκευή και εγκατάσταση συστημάτων βιολογικού καθαρισμού στις Ιερές Μονές. Πρόκειται για ένα έργο ιδιαίτερης σπουδαιότητας, που θα λύσει ένα μεγάλο πρόβλημα στη διαχείριση των στερεών και υγρών αποβλήτων του Αγίου Όρους.

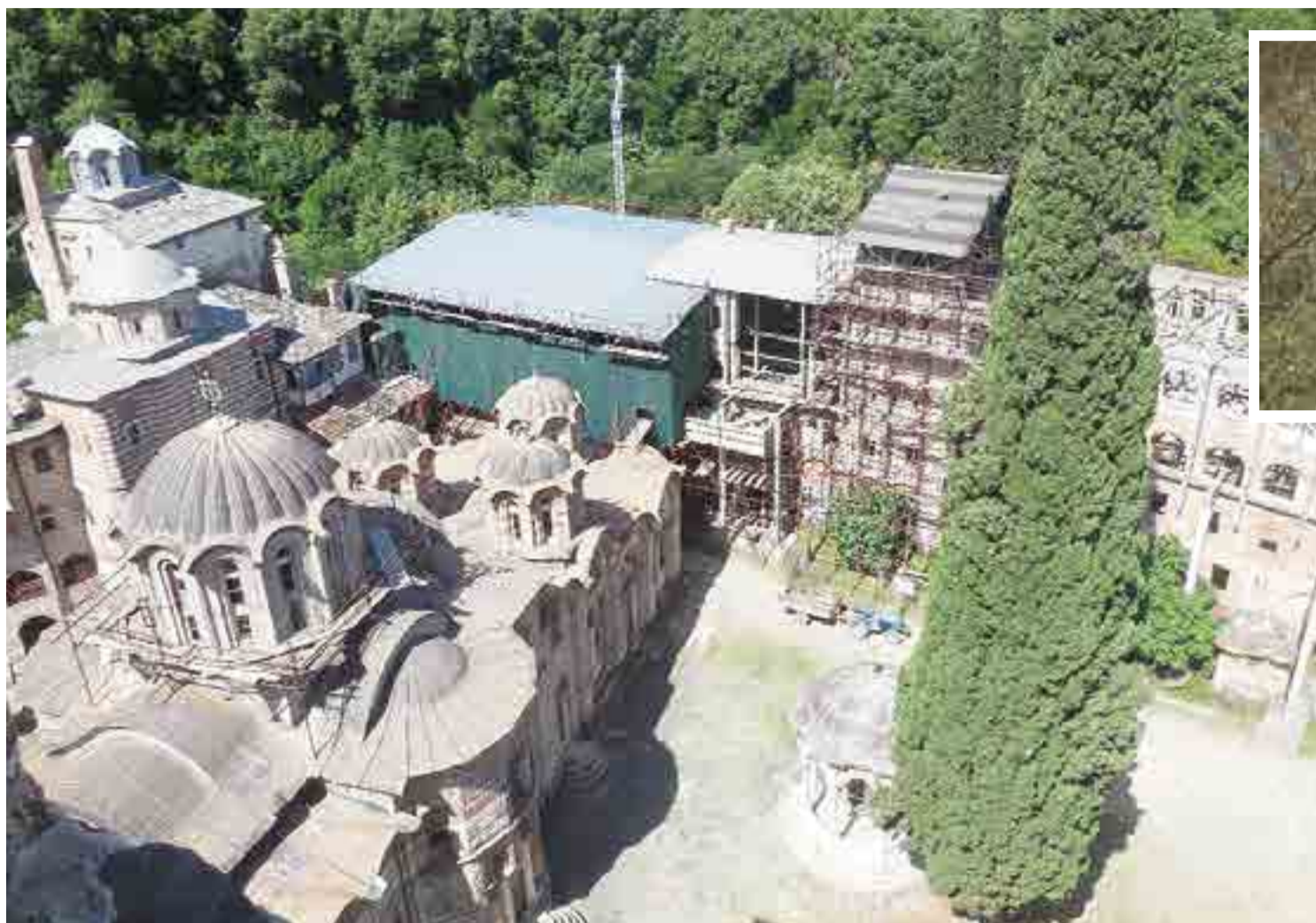
Ποια είναι η επόμενη μέρα για το Κε.Δ.Α.Κ.;

Στεκόμαστε, στεκόμαστε και θα εξακολουθήσουμε να βρισκόμαστε δίπλα στην Ιερά Κοινότητα, δίπλα σε όλες τις Ιερές Μονές του Αγίου Όρους, δίπλα σε κάθε μοναχό, με κύριο σκοπό τη διάσωση και την προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς και παράλληλα την εξέλιξη και την προσαρμογή στις σύγχρονες απαιτήσεις και ανάγκες ενός ζωντανού μνημείου, με την ίδια χρήση για 11 αιώνες. Στην προσπάθεια λοιπόν αυτή τους θέλουμε όλους αρωγούς, την επιστημονική κοινότητα, την Πολιτεία και πρωτίστως την κοινωνία.

Πρωταρχικοί μας στόχοι είναι να ευαισθητοποιήσουμε τους πολίτες, να ενεργοποιήσουμε την επιστημονική κοινότητα, που ασχολείται με την αποκατάσταση των μνημείων και να την καλέσουμε σε διεπιστημονική συνεργασία και τέλος να ζητήσουμε τη στήριξη της Πολιτείας, τόσο σε έμπυχο δυναμικό, όσο και σε οικονομικούς

πόρους για την υλοποίηση του δύσκολου έργου μας. Στην κατεύθυνση αυτή προετοιμάζουμε τη διοργάνωση ενός συνεδρίου για την παρουσίαση του έργου του Κε.Δ.Α.Κ. στα 40 έτη λειτουργίας του, με παράλληλη δημοσίευση των εργασιών του συνεδρίου σε δίγλωσση έκδοση. Επιπλέον σχεδιάζουμε την εγκατάσταση μιας μόνιμης έκθεσης για την παρουσίαση της αρχιτεκτονικής και του φυσικού πλούτου του Αγίου Όρους στο διατηρητέο κτίριο, ιδιοκτησίας του Κε.Δ.Α.Κ., στην περιοχή του παλαιού αρχαιολογικού μουσείου. Η έκθεση θα δώσει τη δυνατότητα σε μαθητές να επισκεφτούν οργανωμένα και να ενημερωθούν με διαδραστικά μέσα για την ιστορία και τα μνημεία του Αγίου Όρους, αλλά και στις γυναίκες να περιηγηθούν νοερά ανάμεσα στις είκοσι Ιερές Μονές, αντιλαμβανόμενες το μεγαλείο και τη σπουδαιότητά τους.

Δυο χιλιάδες μικρά και μεγάλα έργα υποδομής και διατήρησης της πολιτιστικής κληρονομιάς

Μετά την πρώτη δεκαετία του 20ού αιώνα, το Άγιον Όρος γνώρισε μία μακρά περίοδο με έλλειψη μέσων, πόρων και ανθρώπινου δυναμικού με συνέπεια τα κτίρια και οι υποδομές να υποστούν σημαντικές φθορές και να καταστούν σε μεγάλο βαθμό μη λειτουργικά.

Η πρόοδος που επήλθε κατά την δεκαετία του 1970 κατέδειξε την ανάγκη οργάνωσης και κεντρικής διαχείρισης των επεμβάσεων στην Αθωνική χερσόνησο. Στη ανάγκη αυτή η Πολιτεία ανταποκρίθηκε με την ίδρυση του Κέντρου Διαφυλάξεως Αγιορειτικής Κληρονομιάς (Κε.Δ.Α.Κ.). Λειτουργώντας στο πλαίσιο των διεθνών συμβάσεων για την προστασία των ιστορικών τόπων και μνημείων και ταυτόχρονα λαμβάνοντας υπόψη την ιδιαιτερότητα του Αγίου Όρους ως ζωντανού μνημείου έθεσε ένα πλαίσιο αρχών και δράσεων σύμφωνα με τις οποίες εγκρίνονται και εκτελούνται τα έργα στη χερσόνησο του Άθω. Στόχος

παραμένει ένα ποιοτικό έργο στην υπηρεσία του ανθρώπου, με σεβασμό στην παράδοση και στους θεσμούς και με συνεκτίμηση της ιστορίας του αντικείμενου, της αισθητικής και μνημειακής του αξίας και της λειτουργικής αναγκαιότητας. Το αποτέλεσμα του συγκερασμού αυτού είναι ορατό στον επισκέπτη του Αγίου Όρους. Από τη μία παραμένει αναλλοίωτος ο ιστορικός χαρακτήρας των αθωνικών κτιρίων, καθώς διατηρούνται όλα εκείνα τα στοιχεία που τα διακρίνουν και τους προσδίδουν ιστορική και αρχιτεκτονική αξία. Από την άλλη, στο εσωτερικό των κτηρίων ενσωματώνονται τεχνολογίες και ευκολίες απαραίτητες σήμερα τόσο για τους εγκαταβιούντες μοναχούς όσο και για τους προσκυνητές. Επιπλέον, η χρήση των συνεχώς βελτιούμενων τεχνικών καθιστά το κάθε έργο τεχνικά άρτιο για πολλές δεκαετίες. Με τον τρόπο αυτόν μεγιστοποιείται η απόδοση της οικονομικής επένδυσης που κάνουν οι

Σε τέσσερις δεκαετίες εκτελέστηκαν έργα ύψους σχεδόν 70 δισ. δραχμών την περίοδο 1983-2001 και άνω των 500 εκατομμυρίων ευρώ την περίοδο 2002-2023

μονές σε κάθε έργο τους. Παράλληλα, μεγάλο βάρος δίνεται και στη βελτίωση, τη συμπλήρωση ή τη δημιουργία νέων υποδομών. Στο Άγιον Όρος ζουν και εργάζονται περισσότεροι από δύο χιλιάδες άνθρωποι, ενώ καθημερινά το επισκέπτονται εκατοντάδες προσκυνητές. Η βιώσιμη και ασφαλής παρουσία τους προϋποθέτει μεγάλης κλίμακας έργα υποδομής (μεταφορές, ενέργεια, προστασία εδαφών, διαχείριση αποβλήτων κ.λπ.). Η πρόκληση για τους μελετητές και τους κατασκευαστές των έργων αυτών είναι η εύρεση της χρυσής τομής ανάμεσα στη λειτουργικότητα και στην ενσωμάτωση στο ιδιαίτερο περιβάλλον και τις συνθήκες του Αγίου Όρους. Πολύ συχνά, έργα «αόρατα» στα μάτια του πλήθους των επισκεπτών του Αγίου Όρους παίζουν καίριο ρόλο στην ασφάλεια και στις συνθήκες που αυτοί απολαμβάνουν κατά τη διάρκεια της επίσκεψής τους. Στα σαράντα χρόνια λειτουργίας του Κε.Δ.Α.Κ. έχουν εγκριθεί και υλοποιηθεί περισσότερα από δύο χιλιάδες μικρά και μεγάλα έργα κάθε είδους (αναστηλώσεις, συντηρήσεις,

οικοδομήσεις, υποδομές, ενεργειακά κ.ά.) ύψους σχεδόν 70 δισ. δραχμών την περίοδο 1983-2001 και άνω των 500 εκατομμυρίων ευρώ την περίοδο 2002-2023.

Εμβληματικά έργα που εκτελέστηκαν υπό την εποπτεία του Κε.Δ.Α.Κ.

- Έργα αξιοποίησης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Προμήθεια και εγκατάσταση φωτοβολταϊκών συστημάτων.
- Ολοκληρωμένη διαχείριση στερεών αποβλήτων Αγίου Όρους.
- Αποκατάσταση ναού Πρωτάτου.
- Συντήρηση παλαιού σκευοφυλακίου και βιβλιοθήκης και προσθήκη χώρων έκθεσης και φύλαξης κειμηλίων Ι.Μ. Μεγίστης Λαύρας.
- Αποκατάσταση λιμένα Ι.Μ. Μεγίστης Λαύρας.
- Αποκατάσταση βόρειας πτέρυγας Ι.Μ. Βατοπαιδίου.
- Προστασία δυτικής ακτής Ι.Μ. Βατοπαιδίου.
- Συντήρηση και αποκατάσταση δυτικής πτέρυγας Ι.Μ. Ιβήρων.
- Αποκατάσταση του συνόλου των καμμένων πτερύγων της Ι.Μ. Χιλανδαρίου.
- Διευθέτηση χειμάρρου Αεροπόταμου στα βόρεια και δυτικά της Ι.Μ. Διονυσίου.
- Στερέωση και αποκατάσταση της ανατολικής πτέρυγας της Ι.Μ. Κουτλουμουσίου.
- Συντήρηση και αποκατάσταση της δυτικής πτέρυγας της Ι.Μ. Παντοκράτορος.
- Αποκατάσταση ανατολικής πτέρυγας Ι.Μ. Ζωγράφου.
- Δομική αποκατάσταση του καθολικού της Ι.Μ. Δοχειαρίου.
- Επισκευή και αποκατάσταση της καμμένης βορειοανατολικής πτέρυγας της Ι.Μ. Καρακάλλου.
- Συντήρηση, αποκατάσταση και λειτουργική αναβάθμιση της βορειοανατολικής πτέρυγας της Ι.Μ. Φιλοθέου.
- Προσθήκη στη βόρεια πτέρυγα και διαμόρφωση χώρων σκευοφυλακίου και αρχείου στην Ι.Μ. Αγίου Παύλου.
- Αντιστήριξη υποσκαφής του βόρειου πρανούς της Ι.Μ. Σταυρονικήτα.
- Κατασκευή βορειοδυτικής πτέρυγας Ι.Μ. Ξενοφώντος.
- Σταθεροποίηση κατολισθαίνουσας περιοχής στην Ι. Σκήτη Ευαγγελισμού της Θεοτόκου της Ι.Μ. Ξενοφώντος.
- Προσθήκη βορειοανατολικής πτέρυγας στην Ι.Μ. Γρηγορίου.

Με έδρα τη Θεσσαλονίκη και αρμοδιότητες τεσσάρων υπουργείων

Το Κε.Δ.Α.Κ. είναι Ν.Π.Δ.Δ. που ιδρύθηκε με το Νόμο 1198/1981, με έδρα τη Θεσσαλονίκη. Το Διοικητικό Συμβούλιο του Κε.Δ.Α.Κ. είναι δομημένο με τέτοιον τρόπο, ώστε να έχουν λόγο σε αυτό όλοι οι θεσμοθετημένοι φορείς και επιστημονικοί κλάδοι που εμπλέκονται στο ζήτημα της διαφύλαξης της αγιορειτικής κληρονομιάς. Στο Κε.Δ.Α.Κ. έχουν εκχωρηθεί αρμοδιότητες των Υπουργείων α) Περιβάλλοντος και Ενέργειας, β) Υποδομών και Μεταφορών, γ) Πολιτισμού και Αθλητισμού και δ) Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων στην Αγιορειτική Χερσόνησο. Με την πολύτιμη πείρα του το Κέντρο Διαφυλάξεως Αγιορειτικής Κληρονομιάς αποτελεί την εγγύηση ότι τα έργα στην Αθωνική χερσόνησο εκτελούνται με υψηλές ποιοτικές προδιαγραφές και με σεβασμό προς τις ιδιαίτερες συνθήκες του Αγίου Όρους.